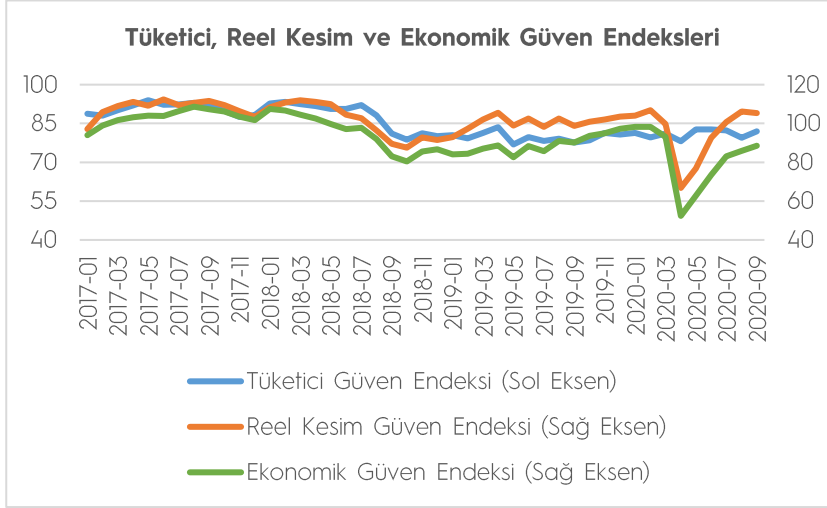

GÜVEN ENDEKSLERİ

2020 yılı Eylül ayında Reel Kesim Güven Endeksi (RKGE), bir önceki aya göre 0,9 puan azalarak 105,3 seviyesinde gerçekleşti. Endeksi oluşturan anket sorularına ait yayılma endeksleri incelendiğinde, son üç aydaki toplam sipariş miktarı, mevcut toplam sipariş miktarı, gelecek üç aydaki ihracat sipariş miktarı ve yatırım harcamasına ilişkin değerlendirilmeler endeksi artış yönünde etkilerken, gelecek üç aydaki üretim hacmi, genel gidişat, mevcut mamul mal stoku ve gelecek üç aydaki toplam istihdam miktarı endeksi azalış yönünde etkiledi.

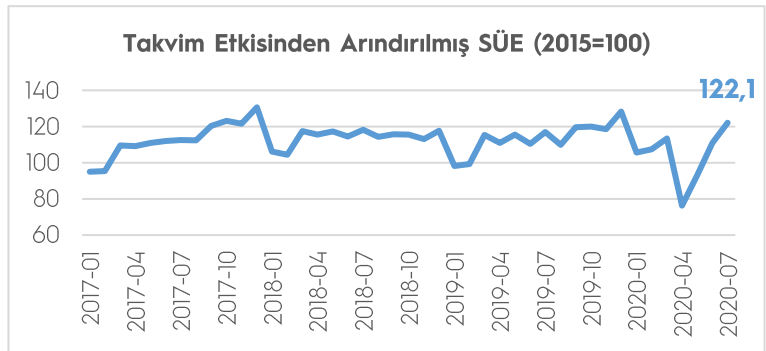
Ekonomik güven endeksi Ağustos ayında 85,9 iken, Eylül ayında %3,1 oranında artarak 88,5 değerine yükseldi. Ekonomik güven endeksindeki artış, tüketici, reel kesim (imalat sanayi) ve hizmet sektörü güven endekslerindeki artışlardan kaynaklandı.

Tüketici güven endeksi Eylül ayında bir önceki aya göre %3,2 oranında arttı; Ağustos ayında 79,4 olan endeks, Eylül ayında 82,0 oldu. Gelecek 12 aylık döneme ilişkin; hanenin maddi durum beklentisi endeksi Ağustos ayında 77,8 iken, Eylül ayında %1,7 oranında artarak 79,1, genel ekonomik durum beklentisi endeksi Ağustos ayında 79,5 iken, Eylül ayında %4,8 oranında artarak 83,3, dayanıklı tüketim mallarına harcama yapma düşüncesi endeksi Ağustos ayında 92,6 iken, Eylül ayında %1,3 oranında artarak 93,8 oldu.

(Kaynak: TÜİK, TCMB)

SANAYİ SEKTÖRÜ

Sanayi Üretim Endeksi, Haziran ayında takvim etkisinden arındırılmış seride bir önceki yılın aynı ayına göre %4,4 artış, bir önceki aya göre ise %10,2 artış göstererek 122,1 oldu.

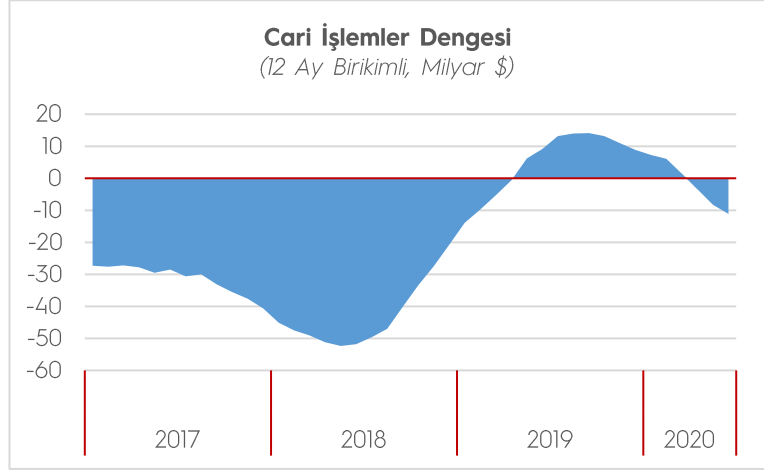
2020 yılı Temmuz ayında madencilik ve taşocaklığı sektörü endeksi bir önceki yılın aynı ayına göre %4,9 azalırken, imalat sanayi sektörü endeksi %5,1 ve elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtım sektörü endeksi %1,4 arttı.

Kapasite Kullanım Oranı (KKO) Eylül ayında bir önceki aya göre 1,3 puan artış ve geçen yılın aynı ayına göre 1,7 puan düşüşle yüzde 74,6 oldu.
(Kaynak: TÜİK, TCMB)

ÖDEMELER DENGESİ

Bir önceki yılın Temmuz ayında 1,99 milyar dolar fazla veren cari işlemler hesabı, bu ay 1,82 milyar dolar açık verdi. Bunun sonucunda on iki aylık cari işlemler açığı 14,94 milyar dolar oldu.

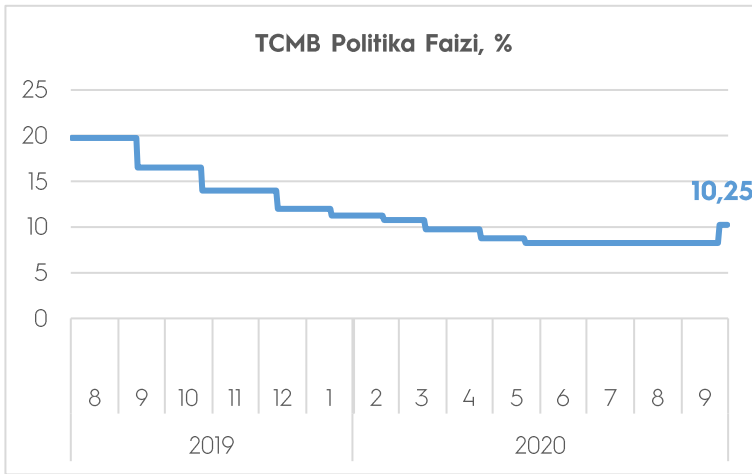
Bu gelişmede, hizmetler dengesi kaynaklı net girişlerin geçen yılın aynı ayına göre 4,62 milyar dolar azalarak 288 milyon dolara ve ikincil gelir dengesi kaynaklı net girişlerin 55 milyon dolar azalarak 80 milyon dolara gerilemesi etkili oldu. Öte yandan, ödemeler dengesi tanımlı dış ticaret açığı 425 milyon dolar azalarak 1,85 milyar dolar olarak gerçekleşti.

Doğrudan yatırımlardan kaynaklanan net girişler 226 milyon dolar olarak gerçekleşti. Portföy yatırımları 254 milyon dolar tutarında net giriş kaydetti. Alt kalemler itibarıyla incelendiğinde, yurt dışı yerleşiklerin hisse senedi piyasasında 467 milyon dolar ve devlet iç borçlanma senetleri piyasasında 390 milyon dolar net satış yapıldığı görüldü.

TCMB rezervlerinde ise 1,28 milyar dolar net düşüş gözlemlendi.
(Kaynak: TCMB)

TCMB PARA POLİTİKASI KURULU TOPLANTISI

TCMB, 20 Ağustos tarihli Para Politikası Kurulu (PPK) toplantısında politika faizini 200 baz puan artırarak yüzde 10,25'e yükseltti. Yapılan açıklamada, ülkelerin attığı normalleşme adımlarıyla üçüncü çeyrekte kısmi toparlanma sinyallerinin gözlemlendiği, toparlanmaya ilişkin belirsizliklerin yüksek seyrettiği, gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerin genişleyici parasal ve mali duruşlarını sürdürdüğü, belirtildi.

Ayrıca, salgın hastalığa bağlı gelişmelerin Türkiye ekonomisi üzerindeki olumsuz etkilerinin sınırlandırılması amacıyla yakın dönemde uygulamaya konulan parasal ve mali tedbirlerin ekonominin üretim potansiyelini destekleyerek finansal istikrara ve iktisadi faaliyetteki to-

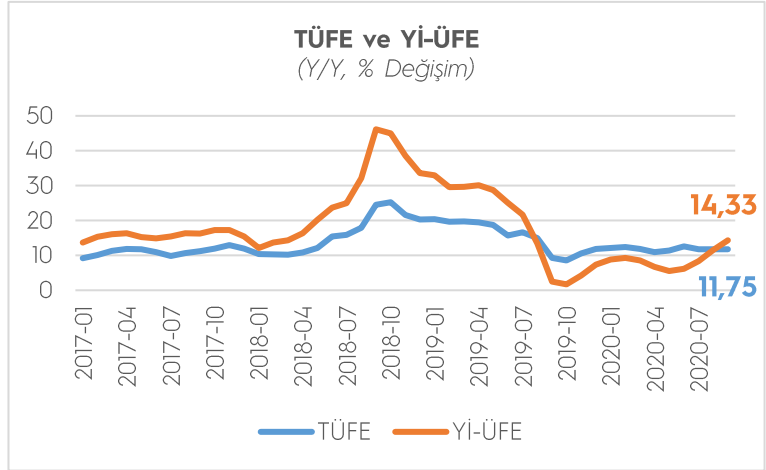
parlanma sürecine katkıda bulunduğu, son dönemde ticari kredilerde gözlenen normalleşme eğiliminin bireysel kredilerde de başladığı, ertelenmiş talebe ve salgın tedbirleri kapsamında uygulanan likidite ve kredi politikalarına bağlı olarak ithalatta gözlenen canlanmanın, bu politika tedbirlerinin kademeli olarak azaltılmasıyla dengelenmesinin beklendiği görüşlerine de yer verildi.

(Kaynak: TCMB)

ENFLASYON

TÜFE'de (2003=100) 2020 yılı Eylül ayında bir önceki aya göre %0,97, bir önceki yılın Aralık ayına göre %8,33, bir önceki yılın aynı ayına göre %11,75 ve on iki aylık ortalamalara göre %11,47 artış gerçekleşti.

Yİ-ÜFE (2003=100) ise 2020 yılı Eylül ayında bir önceki aya göre %2,65, bir önceki yılın Aralık ayına göre %13,44, bir önceki yılın aynı ayına göre %14,33 ve on iki aylık ortalamalara göre %7,71 artış gösterdi.

Tüketici fiyatlarında yıllık en düşük artış %0,68 ile alkollü içecekler ve tütün grubunda gerçekleşti. Bir önceki yılın aynı ayına göre artışın düşük olduğu diğer ana gruplar sırasıyla, %6,74 ile haberleşme, %6,91 ile giyim ve ayakkabı ve %7,55 ile eğitim oldu. Buna karşılık, bir önceki yılın aynı ayına göre artışın yüksek olduğu ana gruplar ise sırasıyla, %25,17 ile çeşitli mal ve hizmetler, %15,09 ile sağlık ve %14,95 ile gıda ve alkolsüz içecekler oldu.

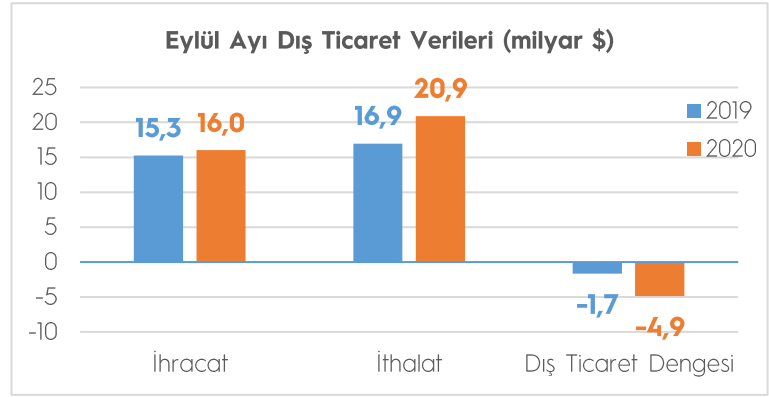
Üretici fiyatlarında ise sanayinin dört ana sektörünün aylık değişimleri; madencilik ve taşocakçılığında %16,87, imalatta %15,52 artış, elektrik, gaz üretimi ve dağıtımında %2,62 azalış ve su temininde %13,25 artış olarak gerçekleşti.

Ana sanayi gruplarının yıllık değişimleri; ara malında %17,91, dayanıklı tüketim malında %19,72, dayanıksız tüketim malında %12,74, sermaye malında %21,09 artış; enerjide %4,23 azalış olarak gerçekleşti.

(Kaynak: TÜİK)

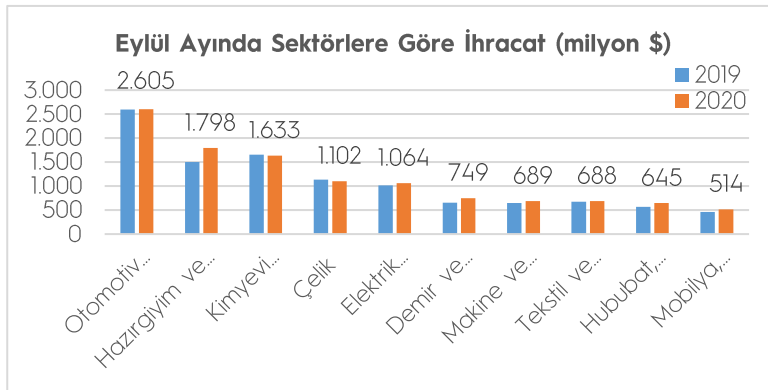
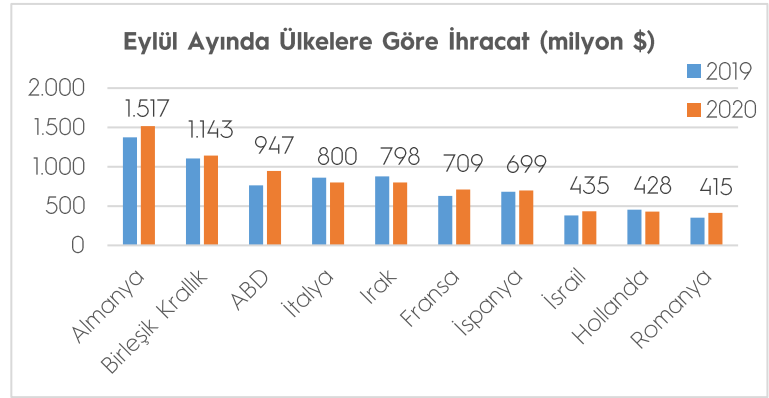
DIŞ TİCARET VERİLERİ

Eylül ayında ihracat geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 4,8 artışla 16,01 milyar dolar, ithalat ise yüzde 23,3 artışla 20,89 milyar dolar olarak gerçekleşti. Dış ticaret açığı yüzde 192,7 artarak 4,88 milyar dolar olarak gerçekleşti. İhracatın ithalatı karşılama oranı bir önceki yılın aynı döneminde yüzde 90,2'den yüzde 76,6'ya geriledi.

Yıllıklandırılmış ihracat yüzde 7,8 düşüşle 166,39 milyar dolara gerilerken, Ocak-Eylül dönemi ihracatı yüzde 10,9 düşüşle 118,36 milyar dolar oldu.

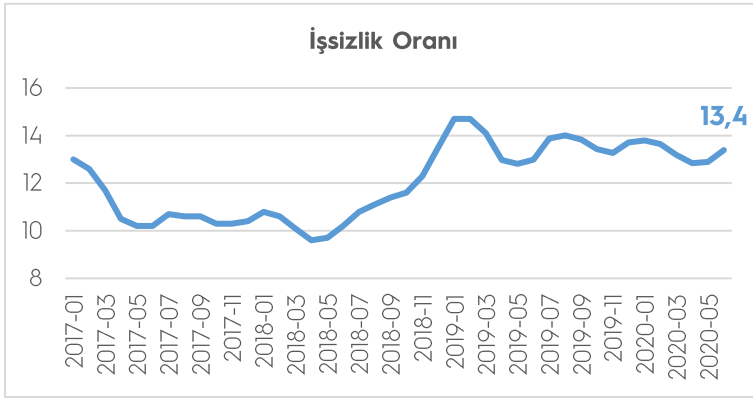
Eylül ayında 207 ülke ve bölgeye ihracat gerçekleştirildi, 119 ülke ve bölgeye ihracat arttı. AB-27'ye ihracat yüzde 6,0 artışla 6,77 milyar dolar oldu. Eylül ayında en çok ihracat gerçekleştirilen ülke 1,52 milyar dolar ile Almanya olurken, Almanya'yı 1,14 milyar dolarla Birleşik Krallık, 947,1 milyon dolarla ABD ve 800 milyon dolarla İtalya izledi.

(Kaynak: Ticaret Bakanlığı, TİM)

Eylül ayında en fazla ihracatı Otomotiv Endüstrisi sektörü gerçekleştirdi. Sektörün ihracatı, bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 0,5 artarak 2,61 milyar dolar oldu. Otomotiv Endüstrisi sektörünü 1,79 milyar dolarla Hazırgiyim ve Konfeksiyon ile 1,63 milyar dolarla Kimyevi Maddeler ve Mamulleri takip etti.

İŞGÜCÜ İSTATİSTİKLERİ

İşsiz sayısı, 2020 yılı Haziran döneminde geçen yılın aynı dönemine göre 152 bin kişi azalarak 4 milyon 101 bin kişi oldu. İşsizlik oranı 0,4 puanlık artış ile %13,4 seviyesinde gerçekleşti. Tarım dışı işsizlik oranı 0,6 puanlık artış ile %15,9 oldu.

İstihdam edilenlerin sayısı 2020 yılı Haziran döneminde, bir önceki yılın aynı dönemine göre 1 milyon 981 bin kişi azalarak 26 milyon 531 bin kişi, istihdam oranı ise 4,0 puanlık azalış ile %42,4 oldu.

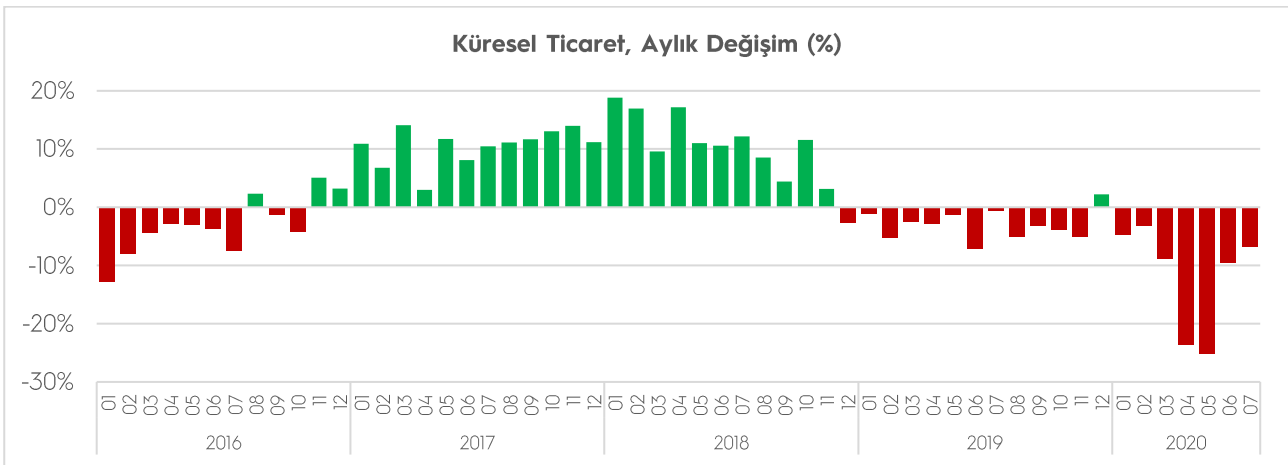
İşgücü 2020 yılı Haziran döneminde bir önceki yılın aynı dönemine göre 2 milyon 134 bin kişi azalarak 30 milyon 632 bin kişi, işgücüne katılma oranı ise 4,3 puanlık azalış ile %49,0 olarak gerçekleşti.

15-24 yaş grubunu kapsayan genç nüfusta işsizlik oranı bir önceki yılın aynı dönemine göre 1,3 puanlık artışla %26,1, istihdam oranı ise 6,0 puan azalarak %28,2 oldu. Aynı dönemde işgücüne katılma oranı 7,4 puanlık azalışla %38,1 seviyesinde gerçekleşti. Ne eğitimde ne de istihdamda olanların oranı ise bir önceki yılın aynı dönemine göre 3,1 puanlık artışla %29,3 seviyesinde gerçekleşti.

(Kaynak: TÜİK)

KÜRESEL TİCARET

Dünya Ticaret Örgütü (WTO), küresel ticaretin yaklaşık yüzde 90'ını gerçekleştiren 73 ülkeye ilişkin aylık dış ticaret verilerini açıkladı. Verilere göre, 2018 yılı Aralık ayından bu yana düşüş eğiliminde olan küresel ticaret, Covid-19 salgınının da negatif etkisiyle 2020 yılı Temmuz ayında bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 6,8 düşüş kaydederek aylık bazda 1,5 trilyon dolar olarak gerçekleşti.

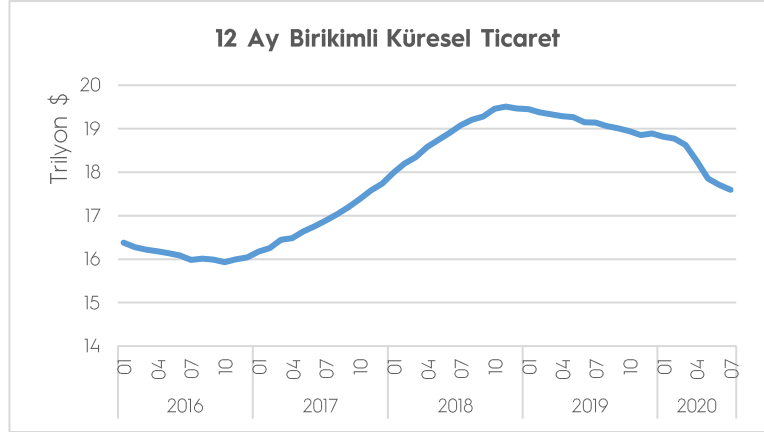

Temmuz ayında 13 ülkenin ihracatı artarken, 60 ülkenin ihracatı geriledi.

2020 yılı Temmuz ayında, en fazla ihracat gerçekleştiren ülkelerden Almanya'nın ihracatı yüzde 9,1, ABD'nin ihracatı yüzde 15,4, Hollanda'nın ihracatı yüzde 4,3, Japonya'nın ihracatı yüzde 18, İtalya'nın ihracatı yüzde 5,2, Güney Kore'nin ihracatı ise yüzde 7,1 geriledi.

Çin'in ihracatı yüzde 7,2, Hong Kong'un ihracatı yüzde 3,9, Tayvan'ın ihracatı yüzde 0,9, Vietnam'ın ihracatı yüzde 8,2 arttı. Temmuz ayında Türkiye'nin ihracatı ise yüzde 5,8 gerilemişti.

Yıllıklandırılmış küresel ticaret yüzde 8,1 düşüşle 17,6 trilyon dolar oldu.
(Kaynak: WTO)

TİM ÜLKE BİLGİ NOTLARI

Litvanya Ülke Bilgi Notu
Lüksemburg Ülke Bilgi Notu
Meksika Ülke Bilgi Notu
Myanmar Ülke Bilgi Notu
Paraguay Ülke Bilgi Notu

tim.org.tr/tr/raporlar

VERİ TAKVİMİ

Veri	Tarih
İşgücü İstatistikleri	12.10.2020
Ödemeler Dengesi	12.10.2020
Sanayi Üretim Endeksi	13.10.2020
Tüketici Güven Endeksi	22.10.2020
TCMB Para Politikası Kurulu Toplantısı	22.10.2020
Reel Kesim Güven Endeksi	26.10.2020
Kapasite Kullanım Oranı	26.10.2020
Ekonomik Güven Endeksi	28.10.2020
Küresel Ticaret	01.11.2020
Diř Ticaret Verileri	02.11.2020
Tüketici Fiyat Endeksi	03.11.2020
Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksi	03.11.2020